

dobro nemški, ti samo nočejo, da bi delavec in kmet znal tudi nemški. (Ploskanje in klici odobravanja od strani večih zborovalcev sledijo tem besedam.) Ako bi bilo klerikalcem zares za blagor ljudstva, potem bi skrbeli v prvi vrstizi za šole in sicer za ljudske šole. Proti zahtevi meščanske šole govornik ni, a vendar povdarja da bi bila meščanska šola s samo slovenskim podukom brez pomena, ako se bi taka šola Slovincem dovolila, moralo bi se v njej podučevati tudi v nemškem jeziku. Na to opisuje govornik za ljudstvo škodljivo delovanje klerikalcev in omeni tudi njih prizadevanje spraviti v slovenje-bistričkem in mariborškem okraju svojega kandidata v deželni zbor. „Klerikalci so celo molili za svojega kandidata, a vendar je zmagal Stiger“, tako vsklikne govornik, „toraj je gotovo, da pri Bogu ali ne velja molitev ničesar, ali da Bog noče klerikalcev! Ker pa pri Bogu velja gotovo molitev, potem je očitvidno, da Bog ne mara klerikalcev!“ — Na to zopet napada govornik ostro klerikalce, ki zlorablajo vero v politično agitacijo. „To, kar klerikalci počenjajo, to ni več nauk Kristusov, tako vsklikne govornik, „in ako bi Kristus danes prišel ne bi nagnal iz svetišča socijalnih demokratov, pač pa bi nagnal iz njega gotovo vse klerikalce. Teh kač se morajo otresti delavci in kmetje, potem še le jim je upati boljše bodočnosti in proti tem se morajo bojevati tem bolj, ker postaja nevarnost preteča njim od te strani vsak dan večja!“ (Govornik je povzročil s svojim predavanjem občno navdušenje in dolgotrajno ploskanje poslušalcev je sledilo njegovim besedam). Radi pomanjkanja prostora priobčimo nadaljevanje tega zanimivega shoda v prihodnji številki, tu le naj sledi samo še rezolucija, ki se je soglasno sprejela. Več kakor tisoč zborovalcev je bilo za rezolucijo, proti njej samo eden zborovalcev: Rezolucija se je glasila: Zborovalci sebrani na občnem shodu, ki se vrši dne 18. decembra 1904 v Mariboru, v prostorih g. Götza in ki je obiskovan od zastopnikov skoraj iz vseh spodnještajerskih krajev, izrekajo slovenskim deželnim poslancem svojo nezaupnico. Zborovalci najostreje obsojajo počenjanje teh poslancev in zahtevajo od njih, da ne motijo več dela v deželnem zboru, ko se bode ta zopet sklical. To zahtevanje je tem bolj utemeljeno, ker je večina predlog, ki se bi morale v deželnem zboru staviti, kakor na primer predloge glede regulacije Pesnice, glede podpor po uimah poškodovanih posestnikov in glede brezobrestnih posojil največje važnosti ravno za slovensko ljudstvo. Tudi predloge glede uravnave plačila uradnikov, glede odškodnine deželnih delavcev in njih oskrbovanja v starosti so jako važne in se ne smejo nadalje odlagati. Zato je zahtevanje zborovalcev opravičeno.

Spodnještajerske novice.

Našim cenjenim, pridnim sodelovalcem in naročnikom izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo za sodelovanje v preteklem letu. Ob enem izrečemo vsem, ki so nam poslali voščila k praznikom in za novo leto najiskrenejšo zahvalo.

Mi smo se srčno veselili, ko smo jih dobili, ker smo sprevideli, da je toliko vrlih mož pripoznalo naš trud in naše delo. Tem ložje bomo še z večjim navdušenjem postopali v prihodnjem letu in se potezovali s vso odločnostjo za Vaš blagor, napredek, resnico in duševno prostost!

Kmetje, volilci, pozor!! Oprati se hočejo, namreč slovenski deželni poslanci, ki so dne 18. t. m. doživeli velikansko obsodbo v Mariboru, za to so sklicali v Maribor v „Narodni dom“ — (zakaj pa ravno tje?) na dne 27. t. m. svoj shod. Kmetje, naprednjaki obiščite ta shod, prečitajte naš članek „Obsojeni“ in povejte političnim Vašim komedijantom, kako se Vam slabo godi in kaj zahtevate od njih.

Lepi pes, najbrž lovski pes je priletel k posestniku J. Žuranu pri Sv. Barbari v Halozah. Pes je srednje velikosti, z dolgim repom (na koncu je rep bel) z velikimi ušesi. Pes je rujave barve, na prsih in na desnem vratu bel. Noge so do polovice bele. Lastnik naj gre ali pa pošlje po psa, k omenjenemu posestniku.

V Ptujju je polagal kučijaš tukajšnjega trgovca g. Jurca 31 letni Franc Solina, doma iz Klenovnika na Hrvaškem konjem. Pri tem ga je udarilo z nogo žrebe tako v trebuh, da so ga morali odpeljati v tukajšno bolnišnico. Solina je v noči od 20. do 21. tega meseca vsled tega udarca umrl.

Vloven ptiček. Neki Alojz Rukla, bajtarjev sin iz Kicarja in postopač prve vrste se je iskal od žandarmerije in policije uže od leta 1901 s takozvanim iskalnim listom, ker je obdolžen zločina tatvine. Mestni policaj Marinz je spoznal ptička pred par dnevi v našem mestu, ga aretoval in izročil roki pravice.

„Domovina“ piše, da je sodnijsko dokazano, da je bil morilec Muršec sodelovalec in sotrudnik „Štajerca.“ Tu le odgovor: Ta trditev je debela laž in pisec dotičnih vrst je nesramen obrekovalec in lažnjivec! Uredniče, toži, če se upaš in se ne bojiš regimentnega poraza in dolgega nosa!

Haloze. Leskovški konzum je popolnoma — fuč! Vse so razprodali, do zadnjega žreblja, ostalo je samo še par štelaz. Farška trgovina je morala ponehati, čeprav se je prodajalo v njej prav fletno tudi žganje. Pa seveda to žganje kmetom ni bilo nevarno, ker je bilo iz farške grajzlarije in je imelo potem najbrž svoj poseben „žegen!“ — Farška grajzlarija pri svetem Vidu tudi prodaje prav pridno šnopš, ta šnopš pa še ima najbrž več žegna v sebi, ker se prodaje tik farne cirkve, ravno pred farnim križem, na pokopališču nekdanjih faranov! Fihpos, no, kdo skrbi za pijančevanje bolj kakor tvoji angelsko čisti kutarji?

„Gospodarju“ smo zares jako hvaležni, da nam je do vinarja priračunal koliko pride na vsakega prebivalca v spodnještajerskih mestih dolga. Da pa trdi ta cunja, da so zakrivili ta dolg mestjanski občinski odborniki, „nemčurje“ jih imenuje ta cunja, je to zopet lumparija. Gospodar znabiti bi ti bili kmečki čitatelji bolj hvaležni, ako bi jim bil razložil, kako je

to, da se je nakopičilo pri ptujskem okrajnem zastopu, ki je bil zadnje leta v prvaških rokah toliko dolga? Razložil bi tudi bil lahko, kako da se je pod prvaškim nadzorstvom kradel pri celjskem prvaškem okrajnem zastopu denar ubogih slovenskih kmetov?

Umor. Dne 21. t. m. so obiskovali neki Janez Levičnik, oženjeni 31-letni posestnik iz Sel in njegova brata Andrej in Ignac iz Tržca pri Ptuju in neki Oswald Strafela iz Zabovc ptujski mestni sejem. Tem se je pridružil tudi Andraž Levičnik, sorodnik Janeza Levičnik, tudi iz Tržca. Vseh pet je popivalo celi popoldan složno in sicer temeljito. Pili so kot pristni klerikalci seveda šnops, kojega so izpili 7 litrov! Ko so ga imeli dovolj, šli so v neko tukajšno slovensko-klerikalno krčmo. Ko se jim ni dala pijača, začeli so razgrajati, tako, da se je moralo poslati po mestno policijo. Ko je ta prišla na licu mesta, odbežali so razgrajachi iz mesta leteč po cesti proti Budini. Ker mestna policija nima pravice, da bi jih aretovala razven mestajim tudi nisledila. Pijanci so se nato med seboj sprli in pričel se je tepež. Kot glavno orožje se je rabil nož. Pri tem pretepu je bil prvo imenovani Janez Levičnik umorjen. nasprotnik njegov ime še ni znano — mu je prerezal glavno žilo na vratu, Oswald Strafela je bil težko telesno poškodovan in leži sedaj v tukajšnji bolnišči, Andraža in Ignaca Levičnik, ter tudi težko ranjenega Andraža Levičnik pa že ima sodnija pod ključem. Tudi ženo zadnjega so zaprli. — Kaj, ali je temu tudi „Štajerc“ kriv? Vsi ti imenovani so bili namreč strastni klerikalci, vsi privrženci farških cunj namreč „Gospodarja“ in „Naš Doma.“ Dokaz za to trditev in daljno poročilo o tem umoru priobčimo prihodnjič.

Grozna nesreča. Dne 16. t. m. se je hotel Jernej Frangeš, krojač in posestnik iz Ptujске gore peljati na vozičku (koleselnu) na železniško postajo Sternthal. Ko se pripelja pred gostilno gospe Jagodič na Ptujski gori, splaši se mu konj, voziček se zaleti v neki kamen in Frangeš pade tako nesrečno raz vozička, da je bil na mestu mrtev. Frangeš je bil neustrašen naprednjak in naprednjaki z Ptujске gore zgubijo v njem vrlega tovariša. On je zapustil v najboljši dobi svojega življenja ta svet, za njim plaka pridna, zvesta mu žena in 5 otrok. Vrli naprednjak, ki te je poklicala grozna usoda v prerani grob, počivaj mirno, naj ti bode zemljica lahka!

Iz Ptuja. Povdarjamo še enkrat, da gospod Peitler uže od 1. novembra ni več pri nas uslužben, toraj tudi nima pravice sprejemati za nas člankov, inseratov in denarja za naročnine. Upravništvo.

Dva mlada roparja. V bližini Pragerhofa so najšli pred kratkim delavci, ki so šli od dela domov ob 8 uri zvečer na potu v Gorice delavca Jožefa Gmeiner, vsega krvavega in brez zavesti ležečega tik pota. Zanesli so ga takoj v stanovanje njegovih starišev, kjer so mu rane izprali in zavezali. Gmeiner je bil na grozovit način ranjen. Po preiskavi se je dognalo, da sta Gmeinerja napadla dva fantalina, želeč ga umoriti in oropati. Gmeiner se je branil a

vendar je bil premagan in oropan za svoj tedenski zaslužek, namreč za 8 kron 71 vinarjev. Roparja tudi fabrična delavca sta ga ranila na večih krajih, posebno na glavi. Zbila sta mu tudi zobe. Eden ropar, Jože Soršek je star 16 let, drugi Franc Malej je star še le komaj 15 let in glej — to je vredno, da si zapomnimo, da sta bila Malej in Soršek navdušena klerikalca in pridna čitatelja „Slovenskega Gospodarja!“ „Gospodar“ kdo je kriv? Ali se spominjate na naš zadnji uvodni članek? Kdor ga ni bral, naj ga bere, kdor ga je bral naj o njem pri-mišljuje!

Z žandarmom ni hotel iti. Prejšni mesec je pri-jela roka pravice v bližini Rogatca tri tate in jih izročila tamošni c. k. sodniji. Te dni bi se bili morali izročiti vsi trije okrožni sodniji v Celju. Dan poprej se jim je to naznanilo. Ko pride žandarm drugi dan po tate, sta bila v kajhi samo dva tata navzoča, tretji pa je podrl peč in jo odkuril skozi dimnik na prosto. Ko je žandarm izročil ostala dva tata celjskemu okrožnemu sodišču, javil se je pri istem tudi ubežni tretji tat. Bil je ves črn in razcapan. Poprej ko se je javil, napil si je z žganjem do dobra „korajže“, tako da je le jeclaje zamogel povedati, kdo da je in kaj hoče. Na vprašanje zakaj je pobegnil, je rekel: „Z žandarmi ne grem po cesti ali po ulici, pa ne grem! Nigdar ne!“ V Celju so za to poskrbeli, da se ta ptiček, ki je bil že večkrat kaznovan, ne bode v bodoče sprehajal tam, kjer se bi njemu poljubilo.

Radi ponesrečenega sina kaznovan. Koncem prejšnjega meseca pustil je posestnik Jožef Pučnik iz Ponkve pri Celju od nekega Martina Novak popravljati svoj studenec. Ko je gospodar izročil delo imenovanemu Novaku opozoril ga je na to, da je studenčna vrv (štrik) poškodovana in mu je naročil, naj pazi, da se ne prigodi kaka nesreča. Novak pa je trdil, da je vrv popolnoma porabljava in je pričel z delom. Ko so spravili vedrico že parkrat napoljeno s kamenjem v studenec, stopil je 25 letni Franc Novak, ki je pomagal svojemu očetu pri delu, v vedrico, da bi tako tudi njega spustili v studenec. Pri tem se je vrv začela sukati. Kar naenkrat so zaslišali grozen krik, vrv se je bila namreč pretrgala in Franc Novak je padel v studenec. Pri tem padcu se je tako težko poškodoval, da je drugi dan vsled tega umrl. Njegov oče Martin Novak, ki je zgubil se svojim sinom pridnega in delavnega pomagača, tako-rekoč vso upanje svoje starosti, se je moral dne 9. tega meseca zagovarjati še povrh pred okrožnim sodiščem v Celju, češ, da je se svojo malomarnostjo povzročil smrt svojega sina. Sodišče ga je spoznalo krivega in ga je obsodilo v dvamesečni strogi zapor. Pazite pri vaših opravilih!

Ponesrečil na lovu. Dne 1. t. m. bil je g. Leopold Hofer, posestnik iz Št. Ilja v občini Št. Vid nad Valdekom na lovu. Ob pol 10 uri predpoldan strelil je na lisico, katere pa ni popolnoma zadel, tako da se je sicer prevrgla a še vendar hotela odbežati. G. Hofer nato priskoči k lisici, da mu ne bi

nišla, pograbi puško za cevi in udari lisico po glavi. Ena cev puške bila še je nabita. Ko vdari lisico še vdruči, se puška sproži in strel ga zadene v trebuh. G. Hoferja so pripeljali težko ranjenega ob pol eni uri na dom. Seveda so poslali takoj po zdravnika a ni bilo več pomoči! G. Hofer je ob 1/6 uri zvečer umrl. G. Hofer je bil ud okrajnega zastopa v Slovenjem Gracu in vsak, ki je poznal tega poštenjaka od pet do glave, žaluje sedaj ob prerani gomili moža, ki je bil priljubljen in postrežljiv tako, kakor jih je malo. G. Hofer je bil z dušo in telesom naprednjak, in naprednjaki v Št. Ilju zgubije v njem neustrašenega vodja in boritelja, ki je bil tamošnjim klerikalcem trn v peti. Vsled svoje odkritosrčnosti in vsled svojega neustrašenega nastopanja je imel seveda tudi mnogo sovražnikov a vselej je Hofer rad vsakomur odpustil, čeprav se je njemu zgodila nešteto krat krivica. Kako priljubljen je bil g. Hofer v svojem okraju, pokazal je očitno njegov pogreb, katerega se je vdeležila ogromna množica ljudstva vseh slojev. Tudi veliko Slovenjegračanjev je prišlo k pogrebu. Možki pevski zbor iz Slovenjega-Graca zapel je ob grobu lepo pesem žalostinko. Naprednjake Št. Ilja obžalujemo srčno, da jih je zadela tako občutljiva izguba, povdarjamo pa jim to, da bode za g. Hoferja v največjo čast in v trajen spomin, ako delujejo v njegovem smislu, ako se oklenejo z navdušenjem njegovih idej napredka. Potem bodejo tudi ložje prinašali trpki udarec usode, potem bode g. Hoferju — kar je naša iskrena želja — zares zemljica lahka!

Dopisi.

Ptujska gora. Glede novih naših občinskih volitev so začeli že klerikalci, prav pridno agitirati, naprednjaki posnemamo njih, da nas ne prevarijo, ker jih itak že poznamo. Ptujska Gora ne sme in ne sme biti pod farškim jarmom! Živel napredek. Volilci na noge!

Gornja Radgona 15. decembra 1904. Danes so lovci zbrani na jako imenitnem lovu pri gospodu Schroll-u v Kapeli darovali šoli na Ščavnici 10 K. Bili so sami naprednjaki, kateri imajo oliko ljudstva ne na jeziku, ampak v srci. Taki čini so posnemanja vredni in Bog daj, da bi se več takih dobrotnikov nahajalo na svetu.

Iz Ljutomera. Predzadnjo soboto precej pozno na večer so prišli s o k o l i nadučitelj France Schneider, Vukov Rudek, učitelj Hans Karba in urar Martinek Čagran v gostilno in žganjarijo gospe Turman v Ljutomeru na glavnem trgu, precej natrkani. Ko je pa prišlo njihovo navdušenje do vrhunca so prepevali znano pesem „Die Wacht am Rhein“. Po končanju te pesmi pa je predaval in kvasil nekaj Hans Karba in konečno je sestavil resolucijo na naučno ministerstvo, v kateri je zahteval slovensko univerzo v Stročjivasi. Res kaj pametnega! Učiteljev naloga je, da otroke dobro podučujejo in njim dobre zglede dava-

jo, ne pa, da pijančevajo cele noči po žganjarajah. Prijatelj sokola.

Železnike na Gorenjskem. Tukaj se je zgodila pred kratkim po najklučbi nesreča. Gospod A. Smech, oskrbnik pri tukajšnjem veleposestniku g. Novaku je imel opravke pri nekem električnem stroju. Stroj mu je pograbil roko in mu odrezal na njej en prst, dva pa mu je močno ranil. Pri tej nesreči so se pokazali zopet železniški zagrizjenci v pravi luči. Veselili so se te nesreče prav po svojem. Znabiti jim to pošteno veselje malo zagrenim, ako jim povem, da je g. Smechu roka že skoraj popolnoma zacelila in da dobi on lepo svoto denarja, ker je bil zavarovan. Kdor se veseli pri nesreči svojega bližnjega, ta je podel človek, sploh pa tudi jako nepremišljen, ker ne pomisli, da tudi njega dnes ali jutri lahko zadene nesreča.

Nova cerkev v Halozah. Dragi „Štajerc,“ v tvoji predzadnji številki si pisal tudi o našem vsegamogočnem učitelju Kaučiču in kako mu je zmešala zadnja volitev v deželni zbor hišni red. Dobro tako! Ker sem oče večih otrok, izmed katerih še jih obišče par šolo, hočem ti naznaniti še nekaj več o Kaučiču. Najprvič bi se spodobilo, da bi gospod nadučitelj vodil otroke, ki grejo k prvemu svetemu obhajilu osebno v cerkev, ne pa, da se mešajo ti otroci brez voditelja okrog cerkve, kakor kaka čreda ovac na paši. Ali se Kaučič morda cerkve boji? Mogoče! Saj ga tudi ni bilo blizu, ko se je pred časom obhajalo tudi pri nas takozvano sveto leto. Brezštevilno ljudstvo je tedaj obiskalo našo cerkev, tudi šolarji so prišli po parih v cerkev, a o Kaučiču pri vseh teh opravilih ni bilo ne sluha, ne duha! Ali je morda protestant? O gospodu nadučitelju pri Sv. Duhu Kaučič vedno pravi, da ga ne more videti, ker ta vrli gospod v svojem treznem mišljenju ne sovraži Nemcev, in ker ima po Kaučičevem mnenju strašansko napako, češ, da je liberalec? — Veš, kaj „Štajerc,“ jaz kot oče svojih otrok, bi si želel, da bi tudi Kaučič postal tak liberalec, kakor je gospod nadučitelj pri sv. Duhu. Ta gospod vedno spremlja svojo šolsko mladino v cerkev, vedno se udeleži s svojo izročeno mu mladino cerkvenih procesij itd. in podučuje prav temeljito svojo deco, povdarjajoč njej nešteto krat, da bi morala ubogati stariše in da bi morala ne le delati in se pridno učiti, temveč tudi moliti! To mi je ležalo na srci in prosim te „Štajerc,“ priobči to, da bode svet vedel tudi, kak kato-liški učitelj je naš Kaučič. — Skrben oče.

(Opomba urednišna: Naše mnenje je: Stokrat boljši, stokrat vestnejši je pošten liberalec, kakor pa potuhnjen klerikalec. Z zadnjo to besedo pa nikakor ne nazivljamo gospoda Kaučiča, ne, Bog ne daj, radi tega pa še celo ne, ker se bojimo, da bi nas zatožil Vašemu kaplanu, ki je tudi prav priden agitator in katerega pokrtačimo na skorem, ko odpremo zopet enkrat našo „črno škatljo,“ v katerej shranjujemo najfinejše farške zanimivosti!)